

Be ko šios knygos nebūtų

Tokias knygas būtų baisu rašyti be daugybės šviesių žmonių, kurie dalijosi žiniomis ir nepyko dėl kvailių klausimų. Teisingus sprendimus priėmiau jų dėka, o klaidingi slegia tik mano pečius.

Todėl didžiulės padėkos nusipelno teismo medicinos ekspertai Ishbela Gall, dr. Lorna Dawson, prof. Dave'as Barclay'us, dr. Jamesas Grieve'as ir prof. Sue Black.

Už užuominas, patarimus ir profesines paslaptis dėkoju Dave'ui Reilly'ui bei Jonui Lloydui.

Privalau paminėti puikius istorikus Chrisą Croly'į ir Fiona Musk. (Jei lankysitės Aberdyne, nueikite apžiūrėti archyvų. Jie nepaprastai įdomūs, o apsilankyti nieko nekainuoja!)

Kaip visada širdingai dėkoju „HarperCollins“, ypač karin-
giems leidybos dievams Sarah'ai Hodgson, Kate'ei Elton, Jane'ei
Johnson, Juliai Wisdom, Laurai Mell, Oliveriui Malcolmui, Laurai
Fletcher, Rogeriui Cazaletui, Lucy'ei Upton, Damonui Greeney'ui,
Catherine'ai Friis, Emadui Akhtarui, Kate'ei Stephenson, Anne'ei
O'Brien, Marie Goldie ir „DC Bishopbriggs Wild Brigade“.

Dėkoju ir Philui Pattersonui, Isabellai Floris, Luke'ui Speedui
bei visiems „Marjacq Scripts“ darbuotojams.

Nemažai žmonių prisidėjo prie labdaros akcijos, sutikdami
knygos veikėjus pavadinti jų vardais: Peteris ir Emma Sim, April
Logan ir Ianas Falkoneris. Ačiū jiems.

Geriausius visada miniu pabaigoje – tai Fiona ir Grendelė.

Šeštadienis

1

Ji laiko degtukų dėžutę. Apsilaižo lūpas. Daugybę kartų ištarė
šiuos žodžius, nes troško, kad skambėtų nepriekaištingai:

– Ar prieš bausmės vykdymą nori ką nors pasakyti?

Sandėliuke ant grindų klūpantis žmogus pakelia galvą. Jis
dreba, iš burnos, kurią dengia kaukė, išsiveržia dejonė.

– O Dieve, o Jėzau, o Dieve, o Jėzau...

Sužvanga riešus ir kulkšnis kaustančios grandinės. Iš padan-
gos, dengiančios jo pečius ir dalį galvos, garuoja degiojo skysčio
smarvė. Juoda guma ir parafinas.

– Jau per vėlu. – Ji nusišypso. – Tomasai Lysai, tu...

– Prašau, nereikia!

Šypsena pradingsta. Jis viską gadina.

– Tomasai Lysai, tu pripažintas kaltu už raganavimą...

– Tai – klaida, aš ne raganius!

– ...ir nuteistas mirties bausme, sudeginant ant laužo pririšus
prie kuolo.

– Aš *nieko* nepadariau!

– Bailys.

Moteris brūkšteli pirmą degtuką, nugara pajunta karščio
pliūpsnį, tada skuba uždegti likusius. Jie ryškūs, spindintys,
šnypščia ir tviska. Skaistūs. Didingi.

– MALDAUJU!

– Dek. Kaip pragare. – Jos veidą vėl perkreipia šypsny. Bus gera praktika. Liepsnojančius degtukus moteris sumeta į padangą ir degusis skystis užsiliepsnoja. Šiū – gumą laižo melsvai geltoni liepsnos liežuviai.

Tomasas Lysas *rėkia*.

Trūkčioja prirakintas grandinėmis. Jo veidą apsiaučia tankūs juodi dūmai, kaukę uždengia liepsnos. Jis prašo, *rėkia*, maldauja...

Moteris atlošia galvą ir garsiai nusijuokia. Plačiai išskečia rankas. Akys spindi kaip deimantai.

Orą sudrebina Dievo balsas:

– *Ir... nufilmuota. Šaunuoliai, dabar pietų pertrauka, antrą sceną filmuosime pusę pirmos.*

Nuvilnija plojimai.

Į filmavimo aikštelę įbėga ryškiai geltoną liemenę apsvilkęs vyras su gesintuvu rankose. ŠIŪŪ – liepsnos pranyksta anglies dioksido kamuolyje. Operatorius skuba patraukti kameras.

Atskubėjęs vyras kaskadininkui, kuris dubliavo Tomasą Lysą, nuo veido nuima ryškiai žalią kaukę su geltonais kryželiais. Kaskadininkas šypsosi, nors žino, kad kuriant filmą jo veidas bus pakeistas skaitmeniniu būdu. Kaip ten bebūtų, jis taip pat *galėjo* ištarti kelias eilutes.

Dieve, apsaugok nuo kaskadininkų, kurie save laiko aktoriais.

Ji pakreipia galvą į šoną ir susiraukia.

– Nežinau... Man ten visko per daug. Ypač dramos. Nemanote, kad ji turėtų būti susikausčiusi? Arba seksualesnė? Gal galėčiau pamėginti dar kartą?

2

– Aš jau pakeliui. Visiems nurodyk... – Po kojomis kažkas *trakstelėjo*. Prie ausies spausdamas mobilųjį telefoną, Loganas sustingo ant slenksčio. Pasukęs batą į šoną, prikando viršutinę lūpą. – Nejaugi ir *vėl*.

Ant betono gulėjo trys kauliukai, perrišti nuskurusiu raudonu kaspinėliu.

Kitame ragelio gale pasigirdo šnypštimas:

– *Rimtai, šefe, Vėmius Pitas čia tuoj užkurs pirtį...*

– Juk *sakiau*, kad esu pakeliui.

Loganas priglaudė telefoną prie krūtinės ir prieblandoje žengė į furgonų aikštelę. Gremėzdiški furgonai, dydžiu primenantys laivų kontenerius, nudažyti vienodai žalsvai. Po asfaltuotą aikštelę lėtai suko patrulių automobilis: mėlyni ir balti švyturėliai blykčiojo šilto vėlyvo vakaro ore. Vairuotojas pasilenkė sėdynėje – pro priekinį stiklą įsispoksojo į Loganą. Rankomis pareigūnas intensyviai į visas puses sukinėjo vairą, lyg norėtų jį pajusti.

Tų niekšelių – nė ženkle.

Sulaužytus kaulelius nuo viršutinio laiptelio Loganas nuspyrė į priė namų augusią gebenę:

– EI, JŪS, ŠŪDŽIAI, ŽINAU, KUR GYVENATE!

Tada pratęsė pokalbį.

– *Žinote, kartą jis jau buvo pratrūkęs, bet dar ne taip. Jis...*

– Jei trukdo, areštuokit. Jei ne, laikykite už kupros, kol atvažiuosiu. – Loganas prižiūrgliojo prie patrulių automobilio ir įsitaisė keleivio sėdynėje. Prisisėgė diržą. – Važiuok.

Pareigūnas nuspaudė greičio pedalą.

Horizonte kabanti saulė priminė raudoną dėmę, iš kurios ant žemės liejosi kraujas ir šešėliai. Pakelėje augo medžiai, ant susukusių šakų nakvynei ruošėsi kovai.

Proskynoje bolavo juodai pilki metalo karkasai: apdegę automobiliai nusilaupiusiais dažais, iš sėdynių likusios surūdijusios vielos, padangos, virtusios šiurkščiomis suskilinėjusiomis kempinėmis.

Transporto priemonės buvo apraizgytos mėlynai balta policijos juosta, lyg žymėtų šešių metrų niekieno žemę iki Nusikaltimų tyrimų skyriaus juodos ir geltonos juostos su užrašu „Nusikaltimo vieta“. Trys skyriaus technikai klūpojo purve ir kažką rodė pirštu, prieblandoje jų balti kostiumai atrodė rausvi.

Loganas suraukė nosį. Kartus vėmalų dvokas maišėsi su prisivilusios mėsos ir lydytų riebalų smarve. Lyg pridėjusi niekada nevalyta kepsninė.

– Kur patologas?

Viena technikė – trumpakojė su apsauginiais akiniais – baigė krapštyti kažkokią juodą gličią masę ir pirštu bedė kitapus juostos su užrašu „Nusikaltimo vieta“. Ten dar vienas baltu darbinium kostiumu apsivilkęs asmuo vėmė į kibirą, visu kūnu drebėdamas po kiekvieno skrandžio susitraukimo.

Žemaugė technikė nusiėmė veido kaukę: jos oda buvo švelniai rožinės spalvos, lūpos – plonos.

– Vargšelis. Nors nėra ko stebėtis. Pati vos neišvėmiau vakarienės. – Nosį technikė pridengė kostiumo gobtuvu ir giliai įkvėpė. – Jėzau, kaip čia karšta.

– Kvietėte pastiprinimą?

Moteris linktelėjo.

– Ledo Karalienė jau pakeliui. – Technikė vėl ant veido užsidėjo kaukę. – Norite pasidairyti? Surinkome tiek, kiek ir planavome surinkti, kol nepajudinome kūno.

– Ar labai blogai?

Ji pasikeitė pirštines.

– Atsisakysite malonumo sužinoti pats? – Technikė žengė paaukštintu takeliu, primenančiu ant mažyčių kojelių išdėliotus metalinius arbatos padėkliukus: šis takas saugojo nusikaltimo vietą. Metalinis praėjimas vingiavo tarp poros apdegusių hečbekų ir dingo už pajuodusių „Renault Clio“ skeleto liekanų. Kitoje pusėje į dangų kilo juodi dūmeliai. Loganas pasitaisė apsauginius akinius, užsisėgė kostiumą ir nuklibinkščiaivo paskui moterį. Po kojomis žvangėjo takas. Apdegusios kepsninės tvaikas stiprėjo. Netrukus jie pasiekė nusikaltimo vietą.

Jėzau...

Skrandis jam kelis kartus suspazmavo. Pareigūnas sunkiai nurijo seiles. Sumirksėjo. Atsikrenkštė.

– Ką sužinojote?

– Nedaug. Auka tikriausiai vyras. – Technikė vėl gūžtelėjo pečiais. – Jis buvo pririštas, kaip mums pasirodė, prie modulinės geležinės lentynos. Tokios montuojamos garažuose. Lentyna buvo įkasta į žemę vietoj kuolo.

Auka klūpojo ant kietos žemės, kojos buvo pakištos po užpakaliu. Ryškiai oranžinis kombinezonas aplink kojas ir juosmenį buvo nusėtas dėmėmis, ties krūtine pajuodęs ir išmargintas blizgančiomis gumos ašarėlėmis. Per aukos galvą ir dešinę ranką užmauta padanga, kuri vėliau padegta. Liepsnos dar nebuvo užgesusios: gumos kraštą laižė godi liepsnelė.

Skyriaus technikė sunkiai atsiduso:

– Po velnių...

Iš mėlynos plastikinės dėžės išsitraukusi gesintuvą, ji nukreipė antgalį ir spustelėjo rankeną. Baltos putos akimirksniu uždengė vargšelio veidą, bet CO₂ išgaravus jis ir vėl atrodė kaip šlovingas kankinys.

Aukos oda buvo ištinusi ir pūslėta, ryškiai raudona, akys išvirusios iki nepermatomo baltumo, dantys atsikišę, pageltę ir suskilinėję. Plaukai nudegę. Susvilusios mėsos masėje baltavo kaukolė ir skruostikauliai.

Neapsivemk. Neapsivemk.

Loganas atsikrenkštė. Apžvelgė apdegusių automobilių kapinyną. Gilūs įkvėpimai. Tolumoje tarp medžių bolavo ilgas gofruotas prekybos centro „Thainstone“ stogas, diskotekoje ar įmonės vakarėlyje, kur šokama ir geriama iki paryčių, skambėjo Tomo Džounso daina „It’s not Unusual“. Visiems išsiskirsčius, koks nors nelaimėlis rinks atliekas, butelius ir tvarkysis iki kito pasirodymo.

Skyriaus technikė gesintuvą įdėjo atgal į dėžę.

– Tai dėl tos padangos gumos – kai pasiekama tam tikra temperatūra, beveik neįmanoma užtikrinti, kad vėl neįsižiebs.

– Nuimk ją.

– Padangą? – Ji karčiai nusijuokė. – Nors dar neatvyko Ledo Karalienė?

– Daktaras Forsaitas...

– Vėmius Pitas į lavoną net nežvilgtels. – Moteris patraukė pečiais. – Gaila. Buvo smagu dirbti su patologu, su kuriuo iš tiesų galima *pasikalbėti*...

Užgesinus padangą, pro Logano kaukę skverbėsi kiti kvapai: ekskrementai, šlapimas... Jis žengtelėjo atgal.

Technikė linktelėjo.

– Dvokia, tiesa? Pagalvojau, o jei kas nors *taip* būtų padaręs man? Irgi būčiau apsišikusi. Tikriausiai jam buvo labai baisu.

Ramų vakaro orą perskrodė balsas: viena tų dainingų viršukalnių ir salų tarmių.

– Seržantas Makrėjus? Sveiki!

Loganas atsisuko.

Už mėlynai baltos policijos juostos stovėjo moteris, kurios pilkas susiglamžęs kostiumėlis priminė dramblio sėklides.

– Inspektoriau!

Moteris mojavu Loganui, lyg šis būtų išsiruošęs į smagią kecionę traukiniu, o ne stovėtų ant metalinio tako šalia apdegusio lavono.

Loganas siūbuojančiais apverstais arbatos padėklais nužingsniavo mėlynai baltos juostos link. Tada nusimetė gobtuvą, nusiėmė apsauginius akinius, suglamžytą veido kaukę susikišo į kišenę.

Moteris į pareigūną žvelgė prisimerkusi. Iš didelės odinės rankinės ji išsitraukė akinius, kuriuos nedelsdama užsidėjo, netvarkingas garbanas susikišo už ausų.

– Seržantas Makrėjus?

– Atleiskite, panele, šiuo metu komentarų spaudai nebus, todėl...

– Aš buvau pirmoji įvykio vietą apžiūrėjusi pareigūnė. – Moteris ištiesė ranką. – Kriminalistė seržantė Lorna Čalmers. – Ji nusišypsojo. – Ką tik perkelta iš Šiaurinės. Tiriu apiplėšimą Inveruryje, kai automobiliu įvažiuota į vitriną, ieškau „Range Roverio“, kuriuo įvykdytas nusikaltimas.

Apie ką ta moteris kalba? Bent jau aišku, kodėl kalba tokia tarme. Loganas nusitempė violetines nitrilines pirštines.

– Jūs liepėte ištiesti juostas?

– Ir atsakingas daktaras iš skyriaus, ar kaip jie dabar vadina mi, bei patologas: paskirtasis ir pakaitinis.

Pasikėlusi.

Loganas sunkiai nusitraukė viršutinę kostiumo dalį ir atsirėmė į „VW Polo“ liekanas. Variklio gaubto nepavadinsi šiltu – jis dar buvo karštutėlis.

Kriminalistė seržantė Čalmers išsitraukė policijos išduotą užrašų knygelę ir atsivertė ją.

– Skambučio sulaukėme po aštuonių dvidešimt – anoniminio, na, skambinta iš mobiliojo telefono su vienkartinė kortele. Nenustatytas vyrukas pranešė, kad „prie prekybos centro „Thainstone“ dega bičas su padanga ant kaklo“.

Loganas susiraukė.